

تعلیم و تربیت اطفال

حضرت بهاء الله:

۱ - " کتب علی کلّ أب تریبة ابنه وبنته بالعلم والخطّ ودونهما عمّا حدّد فی اللّوح والذی ترک ما أمر به فلائمناء أن يأخذوا منه ما یکون لازماً لتربیتهما إن کان غنیاً وإلاّ یرجع إلى بیت العدل إنّما جعلناه مأوی الفقراء والمساکین ❀ إنّ الذی ربّی ابنه أو ابنا من الأبناء كأنّه ربّی أحد أبنائی علیه بهائی وعنایتی ورحمتی الّتی سبقت العالمین " (کتاب اقدس - بند ۴۸)

۲ - " اشراق هفتم قلم اعلی کل را وصیّت میفرماید بتعلیم و تربیت اطفال " (لوح مبارک اشراقات)

۳ - " حضرت موجود میفرماید انسان را بمنابّه معدن که دارای احجار کریمه است مشاهده نما بتربیت جواهر آن بعرضه شهود آید و عالم انسانی از آن منتفع گردد " (لوح مبارک مقصود ص ۹۶ الواح جمال اقدس ابھی)

۴ - " آباء باید کمال سعی را در تدبیر اولاد مبذول دارند چه اگر اولاد باین طراز اوّل فائز نگردد از اطاعت ابوین که در مقامی اطاعت الله است غافل گردد . دیگر چنین اولاد مبالات نداشته و ندارد یفعلُ بأهوائِهِ مَا یَشَاءُ " (ص ۸۸ گنجینه حدود و احکام)

۵ - " اگر والد دراین امر اعظم که از قلم مالک قدم در کتاب اقدس نازل شده غفلت نماید حقّ پدری ساقط شود و لدی الله از مقصّرین محسوب " (ص ۹ - ۸۸ گنجینه حدود و احکام)

۶ - " امروز تربیت اطفال و حفظ ایشان از سید اعمال نزد غنی متعال مذکور . اگر چه در ظاهر زحمت است ولکن سبب ظهور راحت ابدی بوده و هست " (ص ۷۷ ج ۸ مائده آسمانی ط ۱۲۱ بدیع)

۷ - " کلمة الله در ورق هشتم از فردوس اعلی دار التعلیم باید در ابتداء اولاد را بشرائط دین تعلیم دهند تا وعد و وعید مذکور در کتب الهی ایشان را از مناهی منع نماید و بطراز اوامر مزین دارد ولکن بقدری که بتعصّب و حمیّه جاهلیّه منجر و منتهی نگردد " (کلمات فردوسیّه)

حضرت عبدالبهاء:

- ۱ - " انسان بی تربیت حیوان است بلکه از حیوان بدتر است " (ص ۲۸۱ خطابات مبارکه در اروپا و آمریکا ط ۹۹ بدیع)
- ۲ - " اول تکلیف یاران الهی و اماء رحمانی آنستکه بآیّ وجه کَانَ در تربیت و تعلیم اطفال از ذکور و اناث کوشند " (ص ۳۳۴ ج ۱ مکاتیب)
- ۳ - " در آداب و اخلاق بیش از علوم و فنون اهتمام نمایند زیرا ادب و نورانیّت اخلاق مرجح است اگر اخلاق تربیت نشود علوم سبب مضرت گردد. علم و دانش ممدوح اگر مقارن حُسن آداب و اخلاق گردد وَاِلَّا سَمّ قاتل است و آفت هائل . طیب بدخو و خائن سبب هلاک گردد و علّت انواع امراض . این قضیه را بسیار ملاحظه داشته باشید که اساس دبستان ، اول تعلیم آداب و اخلاق و تحسین اطوار و کردار باشد " (ص ۴۸ فضائل اخلاق)
- ۴ - " تعلیم اطفال و تربیت نوهالان جنّت اجمعی از اعظم خدمات درگاه کبریا است " (ص ۶۶ منتخبات الواح مربوط به تربیت)
- ۵ - " تربیت اطفال بآداب روحانی الهی اساس بنیانست و تا اساس محکم نگردد اینیه متفرّعه را ثمری نباشد " (ص ۱۰۹ منتخبات الواح مربوط به تربیت)
- ۶ - " باید مسأله تربیت را بسیار مهمّ شمرد و اطفال را از کودکی از پستان محبت الله شیر داد و در آغوش معرفت الله تربیت نمود تا نورانی گردند ، رحمانی شوند " (ص ۱۲۷ ج ۱ منتخباتی از مکاتیب)
- ۷ - " تربیت اطفال ذکور و اناث از اعظم اُسّ امر بدیع و نبأ عظیم ... " (ص ۳۴۰ ج ۳ امر و خلق)
- ۸ - " این واضح است مادر اول مربّی است و مؤسسّ اخلاق و آداب فرزند . پس ای مادران مهربان این را بدانید که در نزد یزدان اعظم پرستش و عبادت تربیت کودکان است بآداب کمال انسانیت و ثوابی اعظم از این تصوّر نتوان نمود " (ص ۹۱ منتخباتی از آثار مبارکه در باره تربیت)
- ۹ - " هر کس قصور نماید از موهبت کبری محروم ماند زهار زهار اگر فتور نمائید البتّه بجان بکوشید که اطفال خویش را علی الخصوص دختران را تعلیم و تربیت نمائید و هیچ عذری در این مقام مقبول نه " (لوح تربیت ص ۲۱۱ اخلاق بهائی)
- ۱۰ - " اگر در این خصوص قصور کنند در نزد ربّ غیور مأخوذ و مذموم و مدحورند و این گناهی است غیر مغفور " (ص ۱۴۴ حیات بهائی)

- ۱۱ - " اطفال را از سنّ شیر خواری از ثدی تربیت پرورش دهید و در مهد فضائل پیورید " (ص ۱۲۶ ج ۱ منتخباتی از مکاتیب ط آمریکا)
- ۱۲ - " اقا در وقت خواب اطفال اتهات باید غزلیات جمال مبارک را بخوانند تا از سنّ طفولیت این اطفال بآیات هدی تربیت شوند " (ص ۹۲ منتخباتی از آثار مبارکه در باره تربیت)
- ۱۳ - " اطفال را از سنّ طفولیت از ثدی تربیت کلیه شیر دهید و پرورش نمائید تا آداب و سلوک بموجب تعالیم الهی از سنّ شیر خواری در طبیعت و طینت اطفال رسوخ تام پیدا نماید " (ص ۲۱۲ اخلاق بهائی)
- ۱۴ - " تعلیم و تهذیب بعد از بلوغ بسیار دشوار شود تجربه شده است که نهایت سعی و کوشش را مینمایند تا خلّقی از اخلاقی نفسی را تبدیل کنند نمیشود ، اگر ایوم اندکی متنبه گردد بعد از ایامی معدود فراموش کند و بر حالتی که معتاد و خوی نموده راجع گردد . پس باید از طفولیت این اساس متین را بنهید زیرا تا شاخ تازه و تر است بکمال سهولت و آسانی مستقیم و راست گردد " (ص ۳۳۱ ج ۳ امر وخلق)
- ۱۵ - " طفل مانند شاخه سبز و تر هر طور تربیت شود نشو و نماید . اگر تربیت راست گردد راست شود و اگر کج ، کج شود و تا نهایت عمر بر آن منهج سلوک نماید " (ص ۲۱۰ اخلاق بهائی)
- ۱۶ - " اتهات از صغر سنّ اولاد را به تربیت تامّ تربیت نمایند و حُسن اخلاق بیاموزند و بفضائل عالم انسانی دلالت کنند و از صدور حرکات مذمومه منع کنند و در آغوش تربیت بهائی پرورش دهند " (ص ۳۳۴ ج ۳ امر و خلق)
- ۱۷ - " مادر اگر از طفل حرکت ممدوحی بیند ستایش نماید و تحسین نماید و تطیب خاطر طفل کند و اگر ادنی حرکت بی فائده صدور یابد طفل را نصیحت کند و عتاب نماید و به وسائط معقوله حتّی زجر لسانی جزئی اگر لازم باشد مجری دارد ولی ضرب و شتم ابداً جائز نیست زیرا بکلی اخلاق اطفال از ضرب و شتم مذموم گردد " (ص ۱۶ ج ۷ مکاتیب حضرت عبدالبهاء)
- ۱۸ - " در آینده اخلاق عمومی بسیار فاسد گردد باید اطفال را تربیت بهائی نمود تا سعادت دو جهان یابند و آلا در زحمت و مشقّات افتند زیرا سعادت عالم انسانی باخلاق رحمانیست " (ص ۱۲۴ ج ۱ منتخباتی از مکاتیب)

۱۹ - " محافل روحانیّه باید بجهت تربیت اطفال تعالیم منتظمه بجهت اّمهات ترتیب دهند که چگونه طفل را باید از سنّ شیر خواری تربیت نمود و مواظبت کرد و آن تعلیمات را بجمیع اّمهات دستور العمل دهند تا همه مادر ها اطفال را بموجب آن تعالیم تربیت نمایند و پرورش دهند " (ص ۱۳۵ ج ۱ منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء)

۲۰ - " تربیت و آداب اعظم از تحصیل علوم است . طفل طیب طاهر و خوش طینت و خوش اخلاق ولو جاهل باشد بهتر از طفل بی ادب کنیف بداخلاق ولو در جمیع فنون ماهر گردد زیرا طفل خوش رفتار نافع است ولو جاهل و طفل بد اخلاق فاسد و مضّر است ولو عالم . ولی اگر علم و ادب هر دو بیاموزد نورّ علی نور گردد " (ص ۸ - ۸۷ گنجینه حدود و احکام و ص ۱۳۲ ج ۱ منتخباتی از مکاتیب حضرت عبدالبهاء)

۲۱ - " اطفال و صبیان را تربیت و اخلاق و ادب بیش از دانش لازم و واجب و فرض و همچنین پُر دانش بدخو و بداخلاق و آلوده بلوث شهوات را جز مضرتّ ثمری نه ولی بیسواد خوش اخلاق خوش اطوار را باز ثمر و اثری موجود و مشهود " (ص ۷۹ منتخبات الواح مربوط بتربیت)

۲۲ - " اطفال باید اوّل بآداب الهی تربیت شوند و ترغیب و تشویق بر تحسین اخلاق گردند ، آنگاه بقدر امکان کوشش در تحصیل علوم و صنایع و فضائل آنها گردد چه اگر تربیت الهیّه و اخلاق حسنه نباشد اکتساب علوم و صنایع تنها کفایت ننماید و مانع فساد اخلاق و مضرتّ نفس و هوی نشود بلکه سبب ترویج افکار باطله و وسیله تقویت اغراض شخصیّه گردد مگر آنکه با تربیت الهی و حُسن اخلاق توأم باشد " (ص ۴۴ ج ۲ بدائع الآثار)

۲۳ - " اطفال را باید اّمهات از بدایت بتربیت الهیّه تربیت نمایند یعنی همواره ذکر حقّ کنند و از بزرگواری حقّ سخن رانند و القای خشیه الله نمایند و در نهایت لطافت و نضافت و مهربانی طفل را پرورش دهند تا آنکه هر کودکی از بدو حیات نسیم محبتّ الله را استنشاق نماید و از رائحه هدایت الله باهتزاز آید . این بدایت تأسیس تربیت است و اساس کلّ و چون طفل بسنّ تمیز رسد آنرا در دبستان الهی داخل نمایند که ابتدا در آن ترتیل آیات رحمانی میشود و عقائد دینیّه تعلیم میگردد . در این مکتب طفل باید قرائت و کتابت تحصیل کند " (ص ۲۲۰ اخلاق بهائی)

۲۴ - " باید از بدایت اطفال را به تربیت الهی پرورش داد و همواره بذکر حقّ متذکّر نمود تا محبتّ الله در طینت آنان ثبوت و قرار یابد و با شیر امتزاج نماید " (ص ۱۲۴ ج ۱ منتخباتی از مکاتیب ط آمریکا)

۲۵ - " تربیت الهیّه اوّل در عقاید ربّانیّه و ایمان و ایقان و دلائل کلیّه و حجج بالغه بر حقیقت امرالله ... و رتبه ثانیه تعلیم آداب و اخلاق و حُسن اطوار و حُسن اعمال و افعال و قرائت و کتابت و جبر و حساب و هندسه و لسان و تاریخ و جغرافیا و سایر علوم مفیده " (ص ۳۳۳ ج ۳ امر و خلق)

۲۶ - " اما باید در مدارس ابتدا به تعلیم دین گردد . بعد از تعلیم دیانت و انعقاد قلوب اطفال بر محبت حضرت احدیت ، به تعلیم سایر علوم پرداخت " (ص ۳۰۲ ج ۲ مکاتیب حضرت عبدالبهاء)

۲۷ - " این ایام در جمیع بلدان نفعه کریهه دهریان وزیده . باید نفوس را علی الخصوص اطفال و جوانان را در صون هدایت الهیه محفوظ و مصون نمود " (ص ۳۳۹ ج ۳ امر و خلق)

۲۸ - " طقل بهائی باید در مدرسه بهائی تربیت شود نه مدارس دیگران بلکه اطفال ملل سائره باید در مدارس بهائی بنهایت رعایت و حُسن رفتار و مواظبت تعلیم و تربیت شوند " (ص ۳۳۸ ج ۳ امر و خلق)

۲۹ - " در خصوص بنات احباب مرقوم نموده بودی که بمدرسه ملل سائره میروند فی الحقیقه این اطفال هر چند در آن مدارس اندک تعلیمی میگیرند ولکن اخلاق معلّمات را در اطفال تأثیری و از القاء شُبّهات قلوب بنات را تغییر و تبدیلی . باید احتیای الهی مدرسه ای از برای بنات تمّیه و تدارک نمایند که معلّمات بنات را به تربیت الهیه تربیت نمایند ، اخلاق ربّانی بیاموزند ، اطوار رحمانی تعلیم کنند " (ص ۳۳۹ ج ۳ امر و خلق)

۳۰ - " تربیت عموم لازم است و وحدت اصول و قوانین تربیت نیز از الزام امور تا جمیع بشر تربیت واحده گردند یعنی تعلیم و تربیت در جمیع مدارس عالم باید یکسان باشد . اصول و آداب ، یک اصول و آداب گردد تا این سبب شود که وحدت عالم بشر از صغر سنّ در قلوب جای گیرد " (ص ۳۳۱ ج ۴ امر و خلق)

حضرت ولی امر الله:

۱ - " تربیت اطفال بحسب تعالیم مدوّنه در کتب الهیه بی نهایت مهمّ و لازم است در آن اهمال ننمائید چه که اسّ اساس است " (ص ۴۷ ج ۳ مائده آسمانی ط ۱۲۹ بدیع)

۲ - " از جمله محافظه دین الله تربیت اطفال است که از اعظم اساس تعالیم الهیه است " (ص ۴۵ ج ۶ مائده آسمانی ط ۱۲۸ بدیع)

۳ - " تربیت از اعظم اوامر حضرت احدیت است و تأثیرش تأثیر آفتاب در شجر و ثمر . اطفال را بسیار باید مواظبت و محافظت و تربیت نمود . اینست حقیقت و شفقت پدر و مادر و إلا علف خود رو گردد و شجره زقوم شود ، خیر و شرّ نداند و فضائل را

از رذائل تمیز نتواند مرتبای غرور گردد و منفور ربّ غفور . لهذا جمیع اطفال نورسیدگان باغ محبت الله را کمال مواظبت و تربیت لازم " (ص ۴۶ ج ۶ مائده آسمانی ط ۱۲۸)

۴ - " امر تربیت از بنین و بنات ، این ایام از امور اساسیّه لازمه محسوب " (ص ۳۷۰ منتخبات توقیعات مبارکه)

بیت العدل:

۱ - " حضرت عبدالبهاء در آثار مبارکه توجّه والدین را به مسئولیت خطیرشان در امر تعلیم و تربیت اولاد معطوف و نیز تصریح می فرمایند که تربیت و تعلیم دختران اعظم و اهمّ از پسران است ، زیرا این دختران وقتی مادران گردند و اول مرتبی اطفال امهاتند . بنا بر این در صورتی که در خانواده ای امر تعلیم و تربیت برای کلیه اولاد میسر نباشد تربیت دختران ارجح است زیرا با تعلیم و تربیت مادر فوائد علم و دانش در جامعه سریعتر و مؤثرتر رواج می یابد " (کتاب اقدس - شرح ۷۶)

